

Spis treści

Wstęp	9
CZĘŚĆ I.	
Wokół znanych kategorii i rozważań w pedagogice specjalnej	15
Rozdział 1.	
Interdyscyplinarny charakter pedagogiki specjalnej	17
1.1. Pedagogika specjalna a medycyna – wybrane problemy	19
1.1.1. Międzynarodowy system diagnozy nozologicznej WHO: <i>ICD-10, ICIDH, ICF</i>	19
1.1.2. System diagnozy Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego <i>DSM-IV/DSMIV-TR/DSM-5</i>	26
1.1.3. Pojęcie zdrowia i choroby	28
1.1.4. Diagnoza i terapia – istota związku pedagogiki specjalnej i medycyny	32
1.2. Pedagogika specjalna a psychologia – wybrane problemy	45
1.2.1. Diagnoza dla rozwoju i system orzecznictwa	45
1.2.2. Bioekologiczna teoria systemów Urie Bronfenbrennera a niepełnosprawność	49
1.2.3. Współpraca specjalistów i instytucji a specjalne potrzeby edukacyjne uczniów	54

1.3. Pedagogika specjalna a prawo – wybrane problemy	62
1.3.1. Osoba z niepełnosprawnością a rozwiązania prawne ONZ i UE ...	63
1.3.2. Osoba z niepełnosprawnością a wymiar sprawiedliwości	81
1.4. Pedagogika specjalna a socjologia – wybrane problemy.....	89
1.4.1. Postawy społeczne wobec niepełnosprawności i osób z niepełnosprawnością	90
1.4.2. Postawy wobec osób z niepełnosprawnością w perspektywie rówieśniczej.....	98
1.4.3. Postawy wobec niepełnosprawności i osób z niepełnosprawnością – dorośli	112
1.4.4. Zagrożenie wykluczeniem i marginalizacją a niepełnosprawność.....	120
1.4.5. Warunki życia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.....	131
1.5. Terminologiczne ustalenia, terminologiczne kontrowersje – wokół pojęcia „niepełnosprawność”	147

Rozdział 2.

O podmiocie pedagogiki specjalnej – klasyczne ujęcia głównych rodzajów niepełnosprawności.....	162
2.1. Niepełnosprawność wzroku	166
2.1.1. Podstawowe pojęcia	166
2.1.2. Klasyfikacje uszkodzeń wzroku	178
2.1.3. Uszkodzenie wzroku a funkcjonowanie społeczne	186
2.2. Uszkodzenia słuchu	195
2.2.1. Podstawowe pojęcia	195
2.2.2. Najpowszechniejsze klasyfikacje uszkodzeń słuchu	209
2.2.3. Metody wychowania językowego osób z uszkodzeniem słuchu	214
2.2.4. Osoby z uszkodzeniem słuchu w przestrzeni społecznej.....	229
2.3. Niepełnosprawność intelektualna	240
2.3.1. Ustalenia terminologiczne i klasyfikacyjne	240
2.3.2. Zróżnicowana, wieloczynnikowa etiologia niepełnosprawności intelektualnej	262
2.3.3. Etapy patologizacji rozwoju osób z niepełnosprawnością intelektualną według Małgorzaty Kościelskiej	266
2.3.4. Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w przestrzeni społecznej	271

2.4. Choroby przewlekłe i niepełnosprawność narządu ruchu.....	284
2.4.1. Teoretyczne koncepcje choroby przewlekłej.....	289
2.4.2. Konsekwencje utraty pełnej sprawności w sytuacji choroby przewlekłej i niepełnosprawności narządu ruchu.....	298
2.4.3. Wrodzona a nabyta utrata sprawności w chorobie przewlekłej i niepełnosprawności narządu ruchu	307
2.5. Niedostosowanie społeczne, zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży	324
2.5.1. Podstawowe pojęcia	324
2.5.2. Teoretyczne koncepcje niedostosowania społecznego i zaburzeń zachowania.....	331
2.5.3. Przestępczość nieletnich	349
2.5.4. Przemoc w rodzinie	362

CZĘŚĆ II.

Współczesne zagadnienia pedagogiki specjalnej	385
--	------------

Rozdział 3.

Paradygmatyczne zmiany we współczesnej pedagogice specjalnej	387
--	-----

Rozdział 4.

Specjalne potrzeby edukacyjne – między pedagogiką a pedagogiką specjalną	422
4.1. Wczesne wspomaganie rozwoju a niepełnosprawność	438
4.1.1. Podstawowe pojęcia i koncepcje teoretyczne wczesnego wspomaganie rozwoju	438
4.1.2. Podstawy prawne wczesnego wspomaganie rozwoju	458
4.2. ASD – autystyczne spektrum zaburzeń jako egzemplifikacja całościowych zaburzeń rozwojowych	465
4.2.1. Kryteria diagnostyczne spektrum zaburzeń autystycznych.....	469
4.2.2. Patogeneza spektrum zaburzeń autystycznych	474
4.2.3. Osoba ze spektrum zaburzeń autystycznych w przestrzeni społecznej	486
4.3. Uczeń zdolny – uczeń ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.....	500
4.3.1. Podstawy prawne wspomaganie uczniów zdolnych w polskim systemie oświatowym	501

4.3.2. Uczeń zdolny – uczeń uzdolniony – uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	504
4.4. Osoba z niepełnosprawnością w różnych formach edukacji – między segregacją a włączaniem.....	532
4.4.1. Kształcenie specjalne.....	535
4.4.2. Kształcenie integracyjne.....	544
4.4.3. Kształcenie włączające	554
4.4.4. Uwarunkowania kształcenia uczniów z niepełnosprawnością w trzech typach szkół: specjalnej, integracyjnej i ogólnodostępnej.....	563
4.4.5. Zwolnienie ze sprawdzianu, egzaminu zewnętrznego a niepełnosprawność.....	581

Rozdział 5.

Dorosłość i starość z niepełnosprawnością – zagadnienia andragogiki i gerontologii specjalnej	592
5.1. Edukacja ponadgimnazjalna osób z niepełnosprawnością jako wyznacznik jakości życia w dorosłości	596
5.2. Osoba z niepełnosprawnością na rynku pracy – uwarunkowania, rzeczywistość, szanse	608
5.3. Subiektywne poczucie jakości życia.....	618
5.4. Starość osób z niepełnosprawnością – wyzwanie dla pedagogiki specjalnej	626

Rozdział 6.

Osoba z niepełnosprawnością w erze cyfrowej	631
6.1. Nowe technologie a aktywność społeczna osób z niepełnosprawnością.....	632
6.2. Komunikacja zapośredniczona – możliwości i zagrożenia.....	636
6.3. Zagrożenia związane z korzystaniem z nowych technologii komunikacyjnych a niepełnosprawność – agresja elektroniczna	644

Bibliografia	651
---------------------------	-----

Źródła internetowe	687
---------------------------------	-----

Indeks rzeczowy	697
------------------------------	-----

Indeks osób	702
--------------------------	-----